

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення шістдесят п'ятої сесії
міської ради VIII скликання
від 13.07.2023 р. № 3-65/2023

ПРОГРАМА

**забезпечення безперешкодного доступу мало мобільних груп населення,
включаючи осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної та інженерно-
транспортної інфраструктури міської ради на 2023 – 2026 роки**

**2023 рік
м.Дунаївці**

ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

1	Ініціатор розроблення Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради
2	Нормативно-правові документи	Конституція України, Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про основи захищеності осіб з інвалідністю в Україні», "Про регулювання містобудівної діяльності", «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення доступу сліпих, осіб з порушеннями зору та осіб з дислексією до творів, виданих у спеціальному форматі», «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про освіту», Конвенція про права осіб з інвалідністю, ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».
3	Розробник Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради
4	Відповідальний виконавець Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради
5	Термін реалізації Програми	2023 - 2026 роки
6	Джерела фінансування Програми	Міський бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Визначається щороку, виходячи з наявних коштів і потреби створення безперешкодного доступу

ЗМІСТ

		стор.
1	Паспорт Програми забезпечення безперешкодного доступу маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури міської ради на 2023 – 2026 роки (далі – Програма)	1
2	Загальні положення	3
3	Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма	4
4	Мета Програми	5
5	Шляхи розв'язання проблем, фінансове забезпечення Програми	5
6	Завдання і заходи Програми	5-6
7	Очікувані результати виконання Програми	6
8	Координація та контроль за ходом виконання Програми	6-7
Додатки до Програми:		
Додаток 1	Напрями діяльності та заходи Програми забезпечення безперешкодного доступу маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури міської ради на 2023 – 2026 роки	8-13

2. Загальні положення

Конституція України, зокрема стаття 21, стаття 24 та стаття 33, гарантує кожній людині та громадянину України рівність у їх правах, відсутність будь-яких привілеїв чи обмежень за будь-якими ознаками та свободу її пересування. Зняття довколишніх бар'єрів - фізичних та ментальних, дозволяє посилити функціональний потенціал кожної людини.

Саме на цих засадах актуальною стає концепція доступності, яка має бути широкою та універсальною, тобто задовольняти потреби всіх, в т. ч. маломобільних груп населення. У населених пунктах громади проживає велика кількість людей, що відчують труднощі при самостійному пересуванні, отриманні послуг, необхідної інформації, або при орієнтуванні в просторі. Це особи з інвалідністю, люди з тимчасовим порушенням здоров'я, вагітні жінки, люди старшого (похилого) віку, батьки з дитячими візочками, малими дітьми та ін. Специфічних послуг потребують особи з інвалідністю з порушеннями зору та слуху, з ураженням опорно-рухового апарату та інших нозологій.

Ряд будівель та закладів обладнані пандусами, які не відповідають чинним нормам, або потребують ремонту, не можливо в'їхати у двері закладу через наявність дверного (та часто ще й не одного) порогу чи навіть просто неможливості відкривання дверей у заклад через те, що для цього потрібно з'їхати назад з пандусу. До того ж, до закладу чи будівлі складно навіть доїхати з місця свого проживання. Таким чином існує наявність наступних проблем: недостатній стан забезпечення (пристосування) закладів комунальної та інших форм власності засобами адаптації до потреб маломобільних груп населення, використання засобів адаптації, що не відповідають нормативам; недостатня оснащеність пішохідних зон у центральних частинах міста та інших засобів пристосування європейського зразка та необхідність у значному фінансуванні; облаштування необхідними засобами доступності. Незважаючи на розпочату активну роботу щодо створення безбар'єрного середовища у населених пунктах громади у значній мірі залишаються неадаптованими до потреб людей з інвалідністю, і тому планомірне вирішення цієї проблеми є необхідним та важливим завданням розвитку громади.

Одна з вагомих причин – нестача коштів у місцевому бюджеті міської ради на фінансування заходів зі створення безбар'єрного середовища у населених пунктах громади. Так, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 року №366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» та розпорядження першого заступника начальника Хмельницької обласної військової адміністрації від 28.04.2023 року №274/2023-р «Про затвердження обласного плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» розробляється дана Програма.

Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямовано Програму

Зняття довколишніх бар'єрів – фізичних та ментальних, дозволяє посилити функціональний потенціал кожної людини. Саме на цих засадах актуальною стає концепція доступності, яка має бути широкою та універсальною, тобто задовольняти потреби усіх, у тому числі маломобільних груп населення.

У територіальній громаді Дунаєвецької міської ради проживає 12 324 осіб з інвалідністю, з них:

- особи похилого віку – 10 682 особи;
- діти з інвалідністю – 2061 особа

Специфічних послуг потребують особи з порушеннями зору та слуху, з ураженнями опорно-рухового апарату та інших нозологій.

З метою забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення проводяться заходи зі здійснення капітального та поточного ремонтів тротуарів, доріг з пристосованими пішохідними переходами, внутрішньоквартальних доріг та вимощень біля житлових будинків; в амбулаторіях загальної практики сімейної медицини встановлюються пандуси.

В територіальній громаді налічується 174 будівлі комунальної власності, з них 145 облаштовано пандусами (деякі з поручнями), 106 з яких не відповідає чинним нормам ДБН, 12 – кнопками виклику, 6 мають вільний доступ, 5 – не мають вільного доступу.

Формальна наявність пристосувань не гарантує можливості потрапити до тієї чи іншої точки призначення. Ряд будівель та закладів обладнані пандусами, якими неможливо скористатися. До закладу чи будівлі, до того ж складно навіть доїхати з місця свого проживання. На більшості адміністративних будівель відсутні таблички з написом шрифтом Брайля для незрячих, в приміщеннях відсутні піктограми (спеціальні позначення) для маломобільних груп населення; відсутнє контрастне маркування входу у приміщення; лише одне перехрестя обладнане тактильною плиткою.

Комплексу програму забезпечення безперешкодного доступу маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури міської ради на 2023 – 2026 роки розроблено відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про основи захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення доступу сліпих, осіб з порушеннями зору та осіб з дислексією до творів, виданих у спеціальному форматі», «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про освіту», Конвенції про права осіб з інвалідністю, ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», рішення виконавчого комітету Дунаєвецької міської ради від 30.05.2023 №120 «Про створення комітету забезпечення

доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури».

Розроблення Програми зумовлене необхідністю подальшого створення умов для вільного доступу людей з інвалідністю до об'єктів соціального та громадського призначення, утримання в належному стані існуючих об'єктів та будівництво нових, створення єдиного інформаційного середовища щодо забезпечення доступності міста та сіл громади для маломобільних груп населення та надання послуг.

4. Мета Програми

Мета Програми – впровадження принципів універсального дизайну у формуванні міського простору, істотне підвищення рівня доступності всіх елементів інфраструктури для маломобільних груп населення, розробка та впровадження стандартів адаптації об'єктів до потреб осіб з інвалідністю, поліпшення їх інформаційного, комунікативного і освітнього супроводу і права на працю.

Реалізація Програми є комплексним процесом, пов'язаним з соціальними, психологічними, інфраструктурними та іншими перетвореннями та змінами, які в сукупності дій спроможні перетворити Дунаєвецьку територіальну громаду на безпечний безбар'єрний простір.

5. Шляхи розв'язання проблем, фінансове забезпечення Програми

Якісний громадський простір, який надає рівні можливості всім групам населення, є однією з головних ознак демократичної громади.

Виключення окремих груп населення із суспільного життя є дискримінацією прав і свобод громадянина України.

Вжиття системних заходів та запровадження єдиного простору, створення безбар'єрного середовища у всіх елементах міського господарства, підвищення етики обслуговування осіб з інвалідністю дозволить підвищити якість їхнього життя.

Реалізація Програми здійснюватиметься за рахунок коштів міського бюджету та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Термін виконання Програми – 2023-2026 роки.

6. Завдання і заходи Програми

Пріоритетними завданнями протягом виконання Програми будуть:

- формування доступної транспортної, соціальної та інформаційної інфраструктури середовища Дунаєвецької територіальної громади;
- проведення заходів щодо обладнання (дообладнання) громадських будівель пандусами та утримання їх в належному технічному стані;
- обладнання об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, вулично-дорожньої мережі, що не пристосовані для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, спеціальними та допоміжними засобами, зокрема наочно-інформаційними, а також пішохідних переходів – пониженими бордюрами та тактильною плиткою;
- продовження роботи щодо дообладнання приміщень закладів охорони здоров'я пандусами, підйомниками, кнопками виклику, технічними

- засобами пересування, інформаційними указниками та ін.;
- дотримання вимог безбар'єрності при здійсненні благоустрою територій, парків, скверів тощо;
  - контрастне маркування входної групи приміщень для осіб з порушенням зору;
  - встановлення таблиць зі шрифтом Брайля на фасадах адміністративних будинків;
  - створення умов для навчання дітей з інвалідністю у неспеціалізованих навчальних закладах (інклюзивні класи) мистецьких та спортивних школах шляхом забезпечення безперешкодного доступу до будівель, класів, місць загального користування;
  - забезпечення безперешкодного доступу та вільного пересування осіб з інвалідністю до місць загального користування;
  - проведення широкої роз'яснювальної роботи серед населення, керівників підприємств, установ та організацій щодо потреб осіб з інвалідністю толерантного ставлення до них, забезпечення рівних прав та можливостей.

7. Очікувані результати виконання Програми

Виконання заходів Програми сприятиме підвищенню соціальної захищеності маломобільних осіб, в тому числі осіб з інвалідністю. Забезпечить доступність до місць загального користування, громадських будівель, громадського транспорту, сприятиме вирішенню соціально-побутових питань.

8. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Організаційний супровід та координацію діяльності щодо виконання Програми здійснює Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвської міської ради.

Співвиконавці Програми – Дунаєвська міська рада, Управління соціального захисту та праці Дунаєвської міської ради, Управління освіти, молоді та спорту Дунаєвської міської ради, КНП Дунаєвської міської ради «Дунаєвська багатопрофільна лікарня», КНП Дунаєвської міської ради «Дунаєвський центр первинної медико-санітарної допомоги», Управління культури, туризму та інформації, які до 10 лютого 2024 року, 10 лютого 2025 року, 10 лютого 2026 року подають інформацію до Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвської міської ради для формування узагальненого проміжного звіту виконання Програми за 2023 рік, 2024 рік та 2025 рік. До 10 лютого 2027 року подають інформацію до Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвської міської ради для формування узагальненого звіту виконання Програми.

Інформація про хід виконання Програми заслуховується щорічно на сесіях міської ради.

На підставі отриманих даних здійснюється оцінка результатів виконання Програми та розробка пропозицій щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, вжиття додаткових заходів, уточнення результативних показників (критеріїв ефективності виконання Програми), обсягів і джерел фінансування, переліку виконавців, строків виконання Програми та окремих заходів.

Секретар міської ради

Олег ГРИГОР'ЄВ

Додаток

до Програми забезпечення безперешкодного доступу мало мобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури міської ради на 2023 – 2026 роки

Напрями діяльності та заходи Програми забезпечення безперешкодного доступу маломобільних груп населення, включаючи осіб з інвалідністю до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури міської ради на 2023 – 2026 роки

№ з/п	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Очікуваний результат
1	2	3	4	5	9
1	Створення доступного середовища для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	1.1. Здійснення системного моніторингу щодо забезпечення безперешкодного доступу мало мобільних осіб з осіб з інвалідністю, інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури територіальної громади	Протягом дії Програми	Комітет забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури	дотримання вимог чинного законодавства, державних будівельних норм, стандартів і правил
		1.2. Затвердження переліку об'єктів громадського призначення та дорожньо-транспортної інфраструктури, які підлягають	2023	Комітет забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших	визначення переліку об'єктів, які передбачається обладнати засобами доступності

		першочерговому пристосуванню для потреб людей з інвалідністю, обладнання їх необхідними допоміжними засобами.		маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури	
		1.3.Здійснення контролю за відповідністю проектних рішень вимогам державних будівельних норм при проектуванні об'єктів, капітального ремонту та реконструкції об'єктів соціальної, інженерно-транспортної та вулично-дорожньої інфраструктури	Протягом дії Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради	дотримання вимог чинного законодавства, державних будівельних норм, стандартів і правил
		1.4.Обладнання існуючих об'єктів соціального та громадського призначення, транспортної інфраструктури, вулично-дорожньої мережі та елементів благоустрою, що не пристосовані для маломобільних осіб спеціальними і допоміжними наочно-інформаційними, звуковими засобами	Протягом дії програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради	створення умов для вільного доступу маломобільних осіб до об'єктів громадського призначення, транспортної інфраструктури, освіти, культури, охорони здоров'я, що сприятиме їх інтеграції у суспільство
2	Фізична доступність до	2.1.Позначення контрастним кольором, а при можливості –	2023-2024	Керівники установ, закладів	Забезпечення рівного доступу осіб з інвалідністю до

	громадських будівель та приміщень	тактильною смугою контрастного кольору сходів на вході та всередині будівель адміністративних установ, закладів громадського призначення та соціальної інфраструктури.			об'єктів соціального та громадського призначення територіальної громади
		2.2.Облаштування об'єктів соціальної інфраструктури та громадського призначення візуальною інформацією (пиктограмами та символами, що застосовуються у міжнародній практиці), встановлення інформаційних знаків про наявність та розташування входів (виходів), таблиць зі шрифтом Брайля	Протягом дії Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради, керівники установ та закладів	Забезпечення рівного доступу маломобільних осіб до отримання послуг
		2.3.Забезпечення функціонування системи цивільного захисту і безпеки маломобільних груп населення	2023-2025	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради, керівники установ та закладів	Безпека життя та здоров'я маломобільних груп населення
		2.4.Установка підйомників у вхідній групі адміністративних будівель,	2023-2025	Управління містобудування,	Створення умов для вільного доступу мало мобільних груп

		будівель соціальної інфраструктури та громадського призначення у випадку неможливості встановлення пандуса, великому перепаду висот рівня землі та дверей, якщо встановлення сприяє ефективності та пропорційності використання бюджетних коштів.		архітектури, житлово-комунального господарства, благоустрою та цивільного захисту Дунаєвецької міської ради, керівники установ та закладів	населення
		2.5.Встановлення/реконструкція пандусів, тактильної плитки, поручнів, адаптація дверних отворів, встановлення інформаційних знаків до об'єктів культурно-просвітницького призначення	2023	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, Управління культури, туризму та інформації	Створення безпечних умов доступності
3	Доступність вулично-дорожньої мережі та об'єктів транспортної інфраструктури	3.1.Капітальний/поточний ремонт тротуарів із застосуванням тактильної плитки, пологих з'їздів	Протягом дії програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства	Створення безбар'єрного простору для мало мобільних верств населення
		3.2.Визначення місць для паркування автомобілів осіб з інвалідністю, їх маркування	Протягом дії Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального	Облаштування місць парковки

				господарства	
		3.3.Надання переваги моделям громадського автомобільного транспорту, які максимально обладнано спеціальними пристосуваннями для перевезення маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю при укладанні договорів щодо транспортного обслуговування населення територіальної громади	Протягом дії Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, Дунаєвецька міська рада, Управління освіти, молоді та спорту	Забезпечення доступності до громадського автотранспорту
		3.4.Встановлення звукового сигналу на регульованих пішохідних переходах	Протягом дії Програми	Управління містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства, ДП «Хмельницький облавтодор»	Безпека життя та здоров'я маломобільних груп населення
		3.5.Придбання автомобіля для забезпечення функціонування «соціального таксі» для перевезення осіб з інвалідністю та осіб похилого віку	Протягом дії Програми	Управління соціального захисту та праці	Створення умов для забезпечення маломобільних осіб якісними соціальними послугами
4	Цифрова та інформаційна безбар'єрність	4.1.Приведення вебсайту міської ради, управлінь та установ до універсального дизайну (для слабоворих осіб)	2023-2024	Управління культури, туризму та інформації, керівники установ та закладів	Створення рівного доступу до інформації для всіх людей

		4.2. Проведення мережі інтернет (WI-FI) із вільним доступом у населених пунктах, де він відсутній	Протягом дії Програми	Дунаєвецька міська рада, керівники установ та закладів	Рівні можливості для доступу до мережі інтернет
--	--	---	-----------------------	--	---

Секретар міської ради

Олег ГРИГОР'ЄВ

